

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ D'ARXIU de la Informació Prèvia oberta arran les denúncies núm. 170, 171, 172, 173 i 174/2013, referent a l'Associació de Mares i Pares del CEIP Marta Mata de Vilanova del Camí.

Antecedents

Primer.- En data 09/10/2013 van tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per remissió de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, cinc denúncies contra l'Associació de Mares i Pares del CEIP Marta Mata de Vilanova del Camí (en endavant, AMPA), amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En essència, les persones que havien formalitzat les denúncies –totes elles pares o mares d'alumnes del CEIP esmentat- exposaven en termes molt semblants, que la dita AMPA havia utilitzat les seves dades personals sense el seu consentiment per elaborar un formulari (...) que tenia per finalitat satisfer els propis interessos de l'AMPA.

Les persones denunciants aportaven diversa documentació relativa als fets denunciats. D'una banda s'aportava una carta que no duia signatura ni identificació, però que segons exposaven els denunciants havia estat elaborada per l'AMPA. En aquesta carta s'indicava el següent: *"Durant la setmana (...) hi va haver una recollida de signatures el motiu de les quals no estava prou clar. El dia (...) es van presentar a inspecció i la carta que les acompanyava deia que les signatures eren per fer dimitir l'AMPA, per fer dimitir l'Equip Directiu i per a expulsar (...) de l'escola. Transcorreguts uns quants dies hi ha hagut persones que han comunicat que quan van signar no era per aquests motius sinó que era per donar suport a (...). Per tant amb la carta adjunta pretenem clarificar aquest fet i que quedi constància de què signava cadascú. Cal retornar-la el proper dia (...) a consergeria."* I d'altra banda les persones denunciants aportaven còpia d'un formulari elaborat per l'AMPA de data (...) que acompanyava la carta abans transcrita, el qual contenia el nom, cognoms i número de DNI de les persones a les qui se'ls lliurava per tal que clarifiquessin el seu posicionament respecte als fets esmentats a la carta. A les cinc denúncies rebudes se'ls assignà els números IP 170, 171, 172, 173 i 174, tots ells de l'any 2013.

Segon.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia, d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb la DT 2^a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per tal d'obtenir més informació sobre les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables.

En el sí d'aquesta fase d'informació, per mitjà d'ofici de data 16/10/2013 es va requerir a l'entitat denunciada per tal que informés sobre diferents extrems relacionats amb els fets objecte de denúncia.

L'AMPA va respondre l'anterior requeriment a través d'escrit de data 29/10/2013, pel qual s'exposava, entre d'altres, el següent:

- Que: *"En data (...) la direcció del centre escolar ens informa que durant aquella setmana (...) s'està realitzant dins el recinte escolar una recollida de signatures (...)"*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

- Que: *“En data (...), la direcció de l'escola ens informa que per part (...)s'ha presentat queixa formal al departament d'Inspecció dels Serveis Territorials d'Ensenyament (...) on, acompanyat del formulari amb la recollida de signatures que (...) havia elaborat durant la setmana anterior, presenten denúncia en referència a:*
 1. *Constitució il·legal de la actual Junta de l'AMPA.*
 2. *Tracte de favor per part de direcció del Centre Escolar a (...)*
 3. *Mala praxis i falta de professionalitat per part de l'equip directiu del centre escolar.”*
- Que: *“En data (...), rebem e-mail de la direcció del centre on informa de la propera visita de l'inspector (...), per tractar el tema de la denúncia i recollida de signatures i on se'ns requereix tota la documentació (...).”*
- Que: *“En data (...) rebem carta certificada i sense remitent determinat, amb un escrit on se'ns demana convocatòria d'Assemblea General Extraordinària amb caràcter urgent amb la finalitat que presentem la nostra dimissió com a Junta a l'Associació (...).”*
- Que: *“En data (...), mantenim entrevista amb l'Inspector dels Serveis Territorials d'Educació (...), on, (...) es procedeix a comentar i clarificar els següents punts:*
 1. *Es lliura a l'AMPA còpia de l'escrit de denúncia que van presentar en el seu moment al Departament d'Inspecció (...)*
(...)
 4. *Es posa de relleu i s'evidencia amb Inspecció que, el llistat de signants que subscriuen l'escrit de denúncia presentat el dia (...) al Departament d'Inspecció dels Serveis Territorials d'Ensenyament i les persones signants de la carta rebuda a l'AMPA, en data (...), són les mateixes, i trobem a faltar l'autorització expressa dels signants donant validesa al seu compromís i suport en els diferents afers exposats pel col·lectiu.”*
- Que: *“Durant la setmana següent, la direcció de l'escola i l'AMPA rebem a força famílies que, fent-se evident la poca claredat i la disparitat de reivindicacions d'aquest col·lectiu emprant les seves dades, manifesten obertament el seu malestar al no haver estat correctament informades del motiu real de la recollida de signatures i que, atesos els fets, no saben del cert el per què, o per quin motiu, han signat aquest formulari i quina finalitat se li ha donat al recull de signatures.”*
- Que: *“Davant d'aquesta situació generalitzada de desconcert en les famílies (...), l'AMPA i l'escola busquem assessorament a la FaPac (Federació d'Associacions de Pares i Mares de Catalunya) i al Departament d'Inspecció dels Serveis Territorials d'Ensenyament que, un cop traslladats els fets i situació, ens recomanen demanar una ratificació dels pares i mares signants sobre els diferents punts en qüestió.”*
- Que: *“En data (...), l'AMPA entrega individualment una carta personalitzada a cada una de les famílies que figuren en el recull de signatures lliurades a Inspecció, i també en la carta certificada remesa a l'AMPA, per tal que clarifiquin si tenen coneixement real del per què s'havia utilitzat el seu nom, DNI i signatura, donant la possibilitat, si és què així ho estimaven oportú, de ratificar-se en els diferents punts sobre els quals aquest col·lectiu es posicionava.”*
- Que: *“En data (...) la majoria de famílies a qui es va fer entrega de la carta, retornen a la direcció i a la consergeria del centre escolar la seva resposta.”*
- Que: *“(...) l'AMPA en cap moment ha efectuat cap recull de signatures.(...) L'AMPA, actuant sobre allò que li és propi i té competències, i sempre amb la clara intencionalitat i bona fe, decideix en el seu moment confeccionar i enviar aquest formulari de consulta i ratificació als pares i mares signants (...).”*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

- Que: *“Sí, les dades de caràcter personal, com són el nom complet i DNI que figuren a la capçalera del formulari enviat per l’AMPA, es van extreure del llistat de signatures que ens va fer arribar per correu certificat aquest col·lectiu i van ser utilitzades per adreçar-los individualment a cada família signant.(...)”*
- Que: *“Tant les dades de les persones que han retornat el formulari, com les que han estimat no fer-ho, no s’han utilitzat ni tractat per elaborar cap altre comunicat, formulari, llistat, base de dades o qualsevol altre tipus de document. L’únic que es va pretendre amb aquesta acció, reiterem que actuant de bona fe, era donar tranquil·litat a les famílies que es van sentir utilitzades amb aquest recull de signatures.”*

L’entitat requerida aportava amb el seu escrit documentació diversa, entre la qual, destaca la següent:

- 1) Còpia de la denúncia de data (...) presentada davant els Serveis Territorials (...) en data (...).
- 2) Còpia d’un escrit de data (...) adreçat a l’AMPA, en què es demana que es convoqui urgentment la Junta Extraordinària de l’AMPA així com altres qüestions.
- 3) Relació de signatures on figuren les dades personals següents: nom i cognoms, número de DNI i signatura, la qual és de suposar s’acompanyava amb l’escrit esmentat al punt 2.
- 4) Carta que hauria elaborat l’AMPA en data (...), que s’ha transcrit anteriorment, i que es dirigí a les famílies juntament amb els formularis de la mateixa data que contenien les dades personals indicades, dels quals les persones denunciants també n’havien aportat una còpia.

Fonaments de Dret

Primer.- D’acord amb el previst a l’article 2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d’aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb l’article 5 de la Llei 32/2010, de l’1 d’octubre, de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l’article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s’aprova l’Estatut de l’Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta Resolució la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- A partir del relat de fets que s’ha exposat a l’apartat d’antecedents, cal analitzar els fets denunciats, és a dir, si la utilització per part de l’AMPA de les dades personals –nom, cognoms i número de DNI- de diverses persones –entre elles les aquí denunciants- per tal d’elaborar els formularis (...), constitueix una infracció prevista com a tal per la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

La LOPD ha establert una sèrie de principis i garanties, entre els quals hi figura el principi de qualitat de dades. Aquest principi, en la seva vessant de finalitat, determina que:

“Les dades de caràcter personal objecte de tractament no es poden utilitzar per a finalitats incompatibles amb aquelles per a les quals les dades hagin estat recollides. No es considera incompatible el tractament posterior d’aquestes dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques” (Article 4.2 LOPD).

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Aquest precepte prohibeix que les dades personals puguin ser utilitzades per a finalitats incompatibles amb aquelles per a les quals van ser recollides. Val a dir que aquest principi l'ha interpretat la jurisprudència en el sentit que quan les dades s'utilitzin amb una finalitat diferent, serà necessari el consentiment de la persona afectada (Sentència de l'Audiència Nacional núm. 1344/2006, de 29 de març). En efecte, el principi de finalitat s'ha de posar en connexió amb un altre principi que esdevé una peça clau en l'àmbit de protecció de dades, com és el principi de consentiment, recollit a l'article 6 de la LOPD. Disposa aquest precepte que:

“El tractament de les dades de caràcter personal requereix el consentiment inequívoc de l'afectat, llevat que la llei disposi una altra cosa”.

Així doncs, de la conjugació d'ambdós principis es pot afirmar que les dades de caràcter personal no es poden tractar o utilitzar per a finalitats incompatibles –diferents- per a les quals s'havien recollit, prohibició que tindria dues excepcions: a) que existeixi consentiment de l'afectat; o b) que una llei doni cobertura a aquest tractament. Dit d'una altra manera, amb caràcter general les dades de caràcter personal no es poden tractar per a finalitats diferents a les que van motivar la seva recollida, ja que això suposaria un nou ús que requereix el consentiment de la persona interessada, o bé la concurrència d'una habilitació legal que autoritzés el tractament diferent.

A partir de l'anterior, caldrà delimitar el context en què l'AMPA va recollir les dades personals després incloses en els formularis que elaborà, i si en aquest tractament de dades es va vulnerar els principis abans esmentats de consentiment i finalitat.

Com s'ha vist, durant la fase d'informació prèvia l'AMPA ha manifestat que les dades personals emprades (nom, cognoms i número de DNI) per elaborar els formularis de data (...) s'havien extret d'una relació de signatures que s'hauria adjuntat a la denúncia de data (...) presentada el (...) davant els Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament (...) –segons consta en el segell estampat a la denúncia- i també a la carta de la mateixa data que l'AMPA havia rebut el (...).

Doncs bé, aquesta relació de signatures es va acompanyar als escrits abans esmentats, amb la intenció d'acreditar que les persones que havien facilitat les seves dades i signatura donaven suport, d'una banda, a l'escrit dirigit a l'AMPA amb el qual se li formulaven diverses peticions; i d'altra banda, a l'escrit dirigit al Departament d'Ensenyament en què es posaven en coneixement d'aquest òrgan determinats fets, a fi que adoptés les mesures oportunes. Així, en els dits escrits es feia referència a *“los abajo firmantes”* o *“las familias que firmamos el documento”*, en el sentit que assumien les manifestacions i/o peticions que es formulaven en ambdós escrits dirigits a l'AMPA i al Departament, entre les quals hi figuraven les següents:

- a) d'una banda, es referien a diferents problemes relacionats amb el funcionament de l'AMPA, tot manifestant que (...)
- b) en segon lloc, es referien també a l'existència d'un suposat conflicte sorgit entre XXX i YYY del centre educatiu arran de (...).

Consta a les actuacions que l'AMPA no només va rebre l'escrit que se li havia dirigit, sinó també l'escrit que s'havia dirigit al Departament d'Ensenyament, en aquest darrer cas perquè

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

el dit òrgan els va lliurar una còpia. Doncs bé, segons ha manifestat l'AMPA, en els dies següents a la recepció d'aquells escrits amb la relació de signatures, diverses persones que havien signat en aquella relació que s'acompanyà als dos documents esmentats, van manifestar *"(...) obertament el seu malestar al no haver estat correctament informades del motiu real de la recollida de signatures i que, atesos els fets, no saben del cert per què, o per quin motiu, han signat aquest formulari i quina finalitat se li ha donat al recull de signatures"*. I afegia l'AMPA que davant aquesta situació, *"l'AMPA i l'escola busquem assessorament a la FaPac (Federació d'Associacions de Pares i Mares de Catalunya) i al Departament d'Inspecció dels Serveis Territorials d'Ensenyament que, un cop traslladats els fets i situació, ens recomanen demanar una ratificació dels pares i mares signants sobre els diferents punts en qüestió."*

Cal dir que aquesta versió que ofereix l'AMPA sobre el malestar expressat per algunes persones signatàries, es corrobora amb la documentació aportada en la fase d'informació prèvia, en la qual un bon nombre de persones van complimentar el formulari controvertit remès per l'AMPA, en el sentit d'indicar que no havien estat informats correctament sobre les peticions i manifestacions a les quals donaven suport amb la seva signatura. Per tant, es pot considerar que certament, l'AMPA va utilitzar les dades personals que figuraven a la relació de signatures que se li havia dirigit -i que li havia facilitat també el Departament d'Ensenyament- amb la finalitat d'aclarir les peticions o manifestacions concretes a les quals les persones signatàries donaven suport, i això davant l'existència de dubtes raonables sobre aquest extrem.

Així les coses, davant l'existència dels dubtes esmentats sobre si efectivament les persones que van facilitar les seves dades i signatura en aquella relació que acompanyava els dos escrits esmentats, avalaven les peticions i manifestacions allà formulades, és raonable que l'AMPA, abans de donar resposta a aquelles persones o d'adoptar cap decisió al respecte, intentés clarificar quina era la posició de totes i cadascuna de les persones que havien facilitat la seva signatura, actuació que semblaria anar més en la direcció de defensar i protegir els drets i interessos de les persones que havien signat, que no pas en el seu perjudici. En qualsevol cas, s'ha de concloure que l'AMPA es va limitar a utilitzar exactament les mateixes dades incloses en aquella relació de signatures que se li havia facilitat, amb una finalitat directament vinculada a aquella per a la qual havia rebut les dades personals.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat en aquest fonament de dret, i atès que no ha resultat acreditada durant la present informació prèvia l'existència d'indicis racionals que permetin imputar cap fet que pogués ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la LOPD, procedeix acordar l'arxiu de les presents actuacions.

L'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, preveu que *"(...) no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions quan de les diligències i de les proves practicades, en resulti acreditada la inexistència d'infracció o responsabilitat. Aquesta resolució es notificarà als interessats"*. I l'art. 20.1) del mateix Decret determina que procedeix el sobreseïment: *"a) Quan els fets no són constitutius d'infracció administrativa."*

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Tercer.- Al marge del que s'ha dit fins aquí i que condueix a l'arxiu dels fets denunciants, es fa necessari advertir que per al cas que l'AMPA decidís utilitzar novament les dades personals esmentades per a una altra finalitat diferent a l'assenyalada, seria necessari obtenir el consentiment de les persones afectades. A aquest respecte, val a dir que l'AMPA ha asseverat davant d'aquesta Autoritat que *"Tant les dades de les persones que han retornat el formulari, com les que han estimat no fer-ho, no s'han utilitzat ni tractat per elaborar cap altre comunicat, formulari, llistat, base de dades o qualsevol altre tipus de document. L'únic que es va pretendre amb aquesta acció, reiterem que actuant de bona fe, era donar tranquil·litat a les famílies que es van sentir utilitzades amb aquest recull de signatures."*

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Arxivar les actuacions d'informació prèvia número 170, 171, 172, 173 i 174/2013, relatives a l'Associació de Mares i Pares del CEIP Marta Mata de Vilanova del Camí.

Segon.- Notificar aquesta Resolució a l'Associació de Mares i Pares del CEIP Marta Mata de Vilanova del Camí i comunicar-la a les persones denunciants.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 14 de febrer de 2014